

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, în privința inculpatului

*Tîrșu Eugeniu xxxxxxxx, născut la
xx xxxxxx xxxx în reg. xxxxxxxx, xxxxxxxx, locuitor al
mun. xxxxxxxx, str. x. xxxxxxxx xx/x, ap. xx, cetățean al
R. Moldova, fără antecedente penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare, 07.04.2014 – 08.07.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>17.08.2015 – 28.10.2015,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>17.12.2015 – 12.04.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>20.06.2016 – 27.10.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.02.2017 – 22.03.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 iulie 2015, Tîrșu Eugeniu a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în instituții, organizații și de a exercita activități în domeniul gestionării de bunuri și mijloace financiare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Grigorița I. prejudiciul material în sumă de 27.500 euro.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 iunie 2009, inculpatul Tîrșu E., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul asigurării restituirii banilor prin gajarea autoturismului „BMW 530”, n.î. x xx xxx, înregistrat în mun. xxxxxxxx, str. x. xxxxxxx xx/x, ap. xx, a solicitat de la Grigorița I. 7000 euro, promițându-i că îi va restitui în termen de 2 luni, cu o dobândă considerabilă.

Prin urmare, obținând încrederea lui Grigorița I., în vederea desăvârșirii intențiilor sale criminale, la 05 iunie 2009, inculpatul a primit de la Grigorița I. bani în sumă de 7000 euro, care conform cursului valutar stabilit de BNM în ziua respectivă, constituiau suma de 110.975 lei, bani pe care, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, i-a însușit. Ulterior, intenționând să intre în posesia bunului gajat, Grigorița I. a constatat că automobilul gajat „BMW 530”, n.î. x xx xxx, are numărul caroseriei modificat mecanic, adică este falsificat, fapt care-i împiedică dobândirea dreptului de proprietate și de administrare a acestuia.

În continuare, folosindu-se de încrederea lui Grigorița I., urmărind scopul dobândirii ilicite de la acesta a sumelor bănești, sub pretextul cumpărării unui autocamion și a restituirii sumei de 7000 euro, la 04 noiembrie 2010, aflându-se lângă barul „Toureg”, str. Calea Ieșilor 2/5, mun. Chișinău, Tîrșu E. a solicitat și primit de la primul bani în sumă de 10.500 euro, echivalentul, conform cursului BNM, a 338.563 lei.

După primirea ultimei sume bănești, inculpatul nu a mai cumpărat autocamionul vizat pentru a-l transmite lui Grigorița I. și a dispărut într-o direcție necunoscută, iar banii primiți, în sumă totală de 449.538 lei, i-a însușit ilegal, astfel cauzându-i ultimului prejudicii materiale în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că inculpatul vina în comiterea infracțiunii incriminate nu a recunoscut și a indicat că a gajat automobilul și i l-a transmis lui Grigorița I., primind de la ultimul un împrumut de 7000 euro, contra 8% lunar. Tranzacția a fost perfectată la notar, iar banii i-a primit Musurivschi O. Cu puțin timp înainte de a semna a doua recipisă, Grigorița I., împreună cu un bărbat, care s-a prezentat ca fiind polițist, au fost la serviciul tatălui său. Acesta l-a telefonat și ei s-au întâlnit. Grigorița I. i-a spus că are probleme din cauza lui, propunându-i să întocmească o recipisă pentru a o prezenta persoanelor care îl presează. Astfel, în recipisă a fost indicată suma de 20.000 euro, formată din împrumutul de 7000 euro, restul constituind procentele adunate. A întreprins măsuri pentru a restitui datoria, însă nu a reușit. Pe automobilul BMW a primit doar pașaportul tehnic de hârtie. Ulterior, după ce a aflat că automobilul a fost furat de la Grigorița I., nu a mai discutat cu acesta.

Partea vătămată Grigorița I. a declarat că la 05 iunie 2009 i-a transmis inculpatului 7000 euro. Împreună cu acesta și cu Musurivschi O. au mers la notar pentru a perfectă contractul și a întocmi o procură generală pe automobil. A primit

automobilul de model BMW, proprietar al căruia era inculpatul, iar acesta a semnat recipisa că a primit suma de 7000 euro. Inculpatul urma să-i întoarcă banii cu procente, în cel mult 2 luni. Ulterior, în urma verificărilor, a constatat că numărul caroseriei automobilului este falsificat, numărul motorului nu coincide cu numărul indicat în pașaportul tehnic. Apoi, la 04 noiembrie 2010, el i-a mai transmis inculpatului suma de 20.500 euro, pentru procurarea unui camion din Germania, care costa aproximativ 33.000 euro. Peste un timp, de automobilul BMW, care se afla la parcare a unui cunoscut de al său, s-a interesat poliția invocând intentarea unei cauze de contrabandă, iar peste puțin timp automobilul a fost furat din parcare, pe acest caz fiind intentat un proces penal, care, din câte cunoaște, a fost încetat din lipsă de probe.

Martorul Tîrșu V. a comunicat că Grigorița I. a venit împreună cu un bărbat la el la serviciu și i-a spus că feciorul său îi datorează suma de 20.000 euro, că i-a împrumutat 7000 euro, pentru care i-a fost lăsat automobilul BMW, iar din acel moment au crescut procente, datoria totală constituind 20.000 euro. Le-a promis să discute cu feciorul său despre aceasta, iar ei i-au spus că vor rezolva problema prin alte metode. De la fiul său cunoaște că banii i-a primit altă persoană însă a fost pus în gaj automobilul său.

Conform proceselor-verbale de examinare a CD-ului din 12.02.2014 și 17.02.2014, au fost supuse examinării convorbirile ce au avut loc între partea vătămată Grigorița I. și învinutul Tîrșu E., din conținutul cărora rezultă suma datorată de către inculpat și obligațiunea asumată de acesta de a aduce la cererea părții vătămate un autocamion din Europa.

Potrivit procesului-verbal din 19.12.2013, de la partea vătămată Grigorița I. au fost ridicate recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul din 05.06.2009 de gajare a automobilului „BMW” și procura din 05.06.2009.

Conform procesului-verbal din 20.12.2013, au fost supuse examinării actele ridicate de la partea vătămată Grigorița I. și anume: recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul din 05.06.2009 de gajare a automobilului „BMW”, și procura din 05.06.2009, toate acestea confirmând pe deplin declarațiile părții vătămate.

În temeiul probelor administrate, instanța a considerat ca fiind dovedită pe deplin vinovăția inculpatului și a încadrat acțiunile lui în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

3. Avocatul Veaceslav Brăteanu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că între inculpat și partea vătămată există relații juridice de împrumut, ce rezultă din recipisa din 05.06.2009, prin care Tîrșu E. a confirmat împrumutul de 7000 euro primit de la Grigorița I. Pentru asigurarea restituirii sumei împrumutului, a fost încheiat contractul din 05.06.2009 de gaj al automobilului.

Din declarațiile inculpatului și ale martorilor apărării, banii urmau a fi investiți într-o afacere, care așa și nu a fost creată, iar inculpatul, având un venit

modest, precum și cheltuieli pentru întreținerea familiei, a fost în imposibilitate să restituie împrumutul.

Totodată, partea vătămată deținea automobilul inculpatului, gajat pentru asigurarea restituirii banilor. Ultimul nu a cunoscut despre faptul că codul VIN al automobilului a fost modificat, or, inculpatul, după achiziționarea vehiculului, a respectat procedura înregistrării la Biroul de înmatriculare a autovehiculelor, aici nefiind depistate careva încălcări. Faptul că automobilul gajat a fost furat de la partea vătămată și nu se cunoaște nimic despre soarta lui, provoacă mari dubii.

Partea vătămată, insistând la întoarcerea împrumutului, a mers la tatăl inculpatului la serviciu, căruia i-a spus că urmează să-i fie restituită suma de 20.000 euro. Inculpatul, fiind o persoană de bună-credință, la insistența lui Grigorița I., a semnat recipisa din 04.11.2010. Astfel, suma de 20.500 euro, indicată în recipisa dată, este compusă din împrumutul de 7000 euro, acordat prin recipisa din 05.06.2009 și procentele calculate până la 04.11.2010.

Declarațiile părții vătămate că i-ar fi dat inculpatului suma de 20.500 euro pentru ca acesta să-i procure un autocamion din Germania nu corespund realității, or, în recipisa din 04.11.2010 nu este indicat că banii au fost transmiși pentru cumpărarea autocamionului.

În același timp, sunt contradictorii acțiunile părții vătămate care confirmă ca a insistat asupra restituirii împrumutului și a procentelor, iar ulterior, necătând că inculpatul nu a reacționat nicicum, i-a mai transmis acestuia suma de 20.500 euro pentru a-i procura un autocamion din Germania.

Or, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșire a infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Mai mult, partea vătămată, constatând că la 12.12.2013 a expirat termenul de prescripție în interiorul căruia urma să solicite restituirea împrumutului pe cale civilă, a depus o plângere la organul de urmărire penală, reușind cu ajutorul declarațiilor mincinoase ale martorului Buzadji O., să obțină posibilitatea înaintării unei acțiuni civile în cadrul procesului penal și să încaseze sumele respective.

La fel, provoacă mari dubii declarațiile părții vătămate, deoarece în plângerea la organul de urmărire penală nu a indicat despre suma de 1200 euro, transmisă chipurile inculpatului pentru cheltuieli de drum, menționând expres că suma prejudiciul material cauzat constituie doar 27.500 euro, însă în procesul confruntării ultimul a invocat și suma de 1200 euro. Ulterior, fiind înaintată acțiunea civilă, acesta din nou a solicitat încasarea doar a sumei de 27.500 euro.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, apelul au fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că probele administrate au demonstrat vinovăția inculpatului pe deplin, acțiunile lui fiind corect încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

5. Avocatul Ion Arhiliuc a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel, și anume asupra versiunii apărării care dezvinovățește total inculpatul.

Astfel, suma de 20.500 euro, indicată în recipisa din 04.11.2010, nu constituie un împrumut repetat luat de inculpat de la Grigorița I., fiind compusă din împrumutul de 7000 euro și cele 8%, conform recipisei, calculate de partea vătămată până la data de 04.11.2010, martorii Tîrșu V., Crivenchii A. și Loșac R. confirmând că, la insistența părții vătămate, inculpatul a fost de acord să semneze recipisa din 04.11.2010, prin care s-au totalizat datoriile existente la acel moment, calculate de Grigorița I.

Totodată, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se sprijină soluția, fiind insuficient motivată, confuză și superficială, fiind astfel încălcat art. 6 CEDO.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Recurentul a indicat că între el și partea vătămată există doar relații juridico-civile de împrumut.

Or, partea vătămată, constatând că la 12.12.2013 a expirat termenul de prescripție în interiorul căruia urma să solicite restituirea împrumutului pe cale civilă, a depus o plângere la organul de urmărire penală, reușind cu ajutorul declarațiilor mincinoase ale martorului Buzadji O., să obțină posibilitatea înaintării unei acțiuni civile în cadrul procesului penal și să încaseze sumele respective.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 aprilie 2016, recursurile au fost admise, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel a examinat superficial cauza, or, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, preluând întocmai motivarea instanței de fond, iar la expunerea concluziilor a depășit limitele învinuirii, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

Astfel, potrivit probelor administrate, inculpatul a încheiat cu partea vătămată un contract de împrumut pentru suma de 7000 euro, cu termenul de rambursare la 06.08.2009, cu o dobândă lunară de 8%.

În scopul asigurării restituirii sumei împrumutate, între părți a fost încheiat contractul de gaj, obiectul căruia îl constituia automobilul BMW, n.î. x xx xxx, înregistrat pe numele lui Tîrșu E. Mai mult decât atât, inculpatul a semnat și o procură generală pe numele părții vătămate, autentificată notarial, care prevedea dreptul lui Grigorița I. de a înstrăina acest automobil. La momentul întocmirii acestor contracte, ultimul n-a semnalat existența cărorva probleme privind acest automobil.

Potrivit declarațiilor părții vătămate, la 08.08.2009, dorind să intre în posesia automobilului gajat, a solicitat înfăptuirea unei constatări tehnico-științifice, prin care s-a stabilit că numerele VIN ale automobilului gajat sunt falsificate.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere declarațiilor inculpatului, că nu a știut despre faptul că numerele VIN ale automobilului au fost falsificate.

La fel, a fost lăsată fără apreciere proba materială prezentată de către acuzare și anume constatarea tehnico-științifică nr. 1680 din 08.08.2009, care reprezintă prin sine o copie neautenticată a documentului, precum și să-i dea apreciere prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a lăsat fără apreciere și faptul dispariției în condiții neelucidate a automobilului gajat de către inculpat, în acest sens existând doar declarațiile părții vătămate, că automobilul a dispărut din garajul prietenilor săi, unde l-a parcat personal și, fiind pornită o cauză penală, nu cunoaște rezultatul acesteia.

Instanța de apel a omis să se expună și asupra valorii probante a constatării tehnico-științifice nr. 1680 din 08.08.2009, în condițiile dispariției automobilului, când concluziile expuse în acesta nu pot fi suspuse verificării.

Mai mult, instanța de apel nu s-a pronunțat și asupra faptului că potrivit art. 477 Cod civil, partea vătămată, în calitate de creditor gajist, era obligat să asigure integritatea bunului gajat.

Instanța de apel nu a apreciat dacă era sau nu dispărut automobilul la momentul comunicării de către partea vătămată inculpatului a informației privind falsificarea numerelor VIN ale automobilului, și dacă ultimul, în calitate sa de debitor, a avut posibilitatea să-și realizeze dreptul său de a examina bunul gajat, așa cum prevede art. 477 Cod civil, și dacă partea vătămată l-a notificat pe inculpat despre intenția de exercitare a dreptului de gaj.

Afirmațiile apărării că automobilul gajat a fost procurat de la Musurivski O., acesta ocupându-se și de perfectarea actelor, au fost neglijate de instanța de apel, fiind lăsate fără soluționare și de instanța de fond.

Astfel, instanța de apel a expus în hotărârea adoptată o concluzie pripită, vinovăția inculpatului fiind bazată pe presupuneri, contrară prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală.

Or, reieșind din logica evenimentelor constatate de instanța de apel, la 08.08.2009, partea vătămată cunoștea că inculpatul, în mod intenționat, a pus în gaj un automobil cu numere VIN falsificate.

Instanța de apel a omis să se expună asupra faptului că partea vătămată la 04.11.2010, prin recipisă, împrumută inculpatului deja 20.500 euro, fără dobândă și fără gaj, pe un termen de 6 luni, în condițiile când suma acordată anterior în calitate de împrumut lui Tîrșu E. nu a fost restituită, iar inculpatul a avut ”din start” intenția să n-o restituie.

Deci, concluziile instanței de apel contravin prevederilor legale, deoarece exprimă dubii evidente în ce privește vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii pentru care este condamnat.

Această concluzie este confirmată și de către instanța de apel, care, de asemenea, n-a găsit o întemeiere logică acordării de către Grigorița I. inculpatului a sumei de 20.500 euro, aceste dubii regăsindu-se în textul deciziei atacate, or, instanța de apel indică : *„Cât privește tranzacția cu 20.500 euro, într-adevăr apar careva dubii, cum a putut partea vătămată, atâta timp cât deja a avut o situație neplăcută de nerambursare a acestui împrumut cu inculpatul, să-i încredințeze încă suma de 20.500 euro, însă partea vătămată în ședința instanței de apel a*

elucidat un pic acest moment și a argumentat că, i-a transmis acești bani în exclusivitate cu scopul de a-și scoate și acea sumă de 7000 euro, care i-a datorat anterior, respectiv de a procura acest autocamion pentru necesitățile sale personale.

La fel, apare întrebarea logică referitor la versiunea înaintată de apărare, precum că inculpatul nu a folosit acești bani în scopuri personale, mai mult ca atât, acești bani au fost transmiși chiar din momentul tranzacției lui Musurivschi O., care a fost motivul că până la momentul dat, inculpatul nu l-a reclamat pe acest Musurivschi O., care la fel, după cum susține inculpatul, l-a indus în eroare, s-a folosit de acești bani, și a creat aceste probleme.”

Astfel, afirmațiile apărării că decizia instanței de apel conține formulări ce pun la îndoială vinovăția inculpatului, sunt întemeiate.

Or, dubiile expuse în decizia instanței de apel, dacă nu puteau fi înlăturate în condițiile legii, potrivit prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, urmau a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Totodată, neaprecierea probelor în coroborare, expunerea dubiilor cu privire la vinovăția inculpatului, lipsa unei aprecieri a declarațiilor inculpatului care a relatat că suma de 20.500 euro constituie suma împrumutului nerambursat de 7000 euro plus dobânzile și penalitățile pentru perioada nerambursării împrumutului, pun la îndoială veridicitatea declarațiilor părții vătămate.

Referitor la faptul că „...partea vătămată în ședința instanței de apel a elucidat **un pic** acest moment... de a procura acest autocamion pentru necesitățile sale personale”, instanța de apel n-a dat apreciere textului recipisei din 04.11.2010, potrivit căreia inculpatul s-a obligat să ramburseze suma de 20.500 euro în termen de 6 luni, nefiind indicat cu ce scop i-au fost împrumutați banii.

Declarațiile părții vătămate că inculpatul a împrumutat banii de la Grigorița I. cu scopul de a-i procura un autocamion sunt confirmate numai de către martorul Buzadji O., care a relatat că, activând la acel moment în calitate de executor judecătoresc, l-a consultat pe Grigorița I. despre modalitatea de înfăptuire a împrumutului cu Tîrșu E., i-a recomandat un notar și a asistat la transmiterea banilor.

Astfel, sunt întemeiate argumentele apărării, prin care se susține existența divergențelor în declarațiile martorului Buzadji O., acestea nefiind analizate și apreciate de către instanțele de fond și de apel, fiind menținute dubiile privind împrumutul sumei de 20.500 euro și scopul acestuia.

În același timp, potrivit procesului-verbal de confruntare din 24.02.2014 între bănuitul Tîrșu E. și partea vătămată Grigorița I., la întrebarea lui Grigorița I. față de Tîrșu E.: „Cum ați calculat dvs. suma de 7000 euro plus procentul lunar că s-a primit suma de 20.500 euro?”, Tîrșu E. a răspuns: „La momentul când am scris recipisa, noi am calculat împreună și am ajuns la această sumă”, și partea vătămată nu a avut careva obiecții.

La fel, instanțele de fond și de apel au pus la baza soluției de condamnare procesele-verbale de examinare a CD-ului din 12.02.2014 și 17.02.2014, care ar confirma că inculpatul cunoștea despre falsificarea numerelor și i-a promis părții vătămate alt automobil pentru lichidarea datoriei, însă conținutul CD-ului nu a fost

audiat nici în instanța de fond, nici de apel, procurorul neinsistând asupra acestui fapt.

Mai mult, instanțele de fond și de apel nu s-au expus asupra admisibilității acestei probe, în condițiile când CD-ul, cu înregistrările unor convorbiri, a fost prezentat de partea vătămată, nefiind stabilită modalitatea și timpul înlăptuirii acestor înregistrări, precum și faptul că din convorbirile înregistrate nu este clar între cine au loc discuțiile și prin ce se probează că la aceste discuții ar fi participat și inculpatul.

Instanța de apel urma să verifice și să aprecieze probele în coroborare, stabilind dacă acestea sunt suficiente pentru a confirma că, semnând recipisa din 04.11.2010, inculpatul s-a angajat să-i procure părții vătămate un autocamion.

Or, instanțele de fond și de apel nu au verificat versiunile inculpatului cu privire la condițiile de întocmire a recipiselor de către acesta, care a relatat că suma de 7000 euro a împrumutat-o pentru Musurivski O., banii nu i-au fost transmiși lui, ci lui Musurivski O., care i-a și vândut automobilul BMW, iar recipisa pe suma de 20.500 euro a semnat-o sub presiune.

Totodată, instanțele de fond și de apel au omis să se expună asupra argumentelor apărării invocate în susținerea existenței relațiilor civile între inculpat și partea vătămată, nefiind elucidat motivul neadresării lui Grigorița I. în instanța civilă pentru încasarea sumelor împrumutate inculpatului la 05.06.2009 și 04.11.2010, în condițiile expirării termenului de prescripție extinctivă de adresare cu o asemenea cerere la momentul intentării dosarului penal.

În lipsa unei motivări, instanța de apel a respins demersul apărării privind audierea martorului apărării Tîrșu N., fiind respinse neîntemeiat și declarațiile martorilor apărării pe motiv că sunt rude cu inculpatul, or, aceștia au dat declarații sub jurământ, fiind preîntâmpinați de răspundere penală pentru darea declarațiilor false.

În opinia separată, doi judecători ai completului de judecată, au invocat soluția de admitere a recursurilor ordinare, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea achitării inculpatului, soluție ce ar corespunde jurisprudenței CtEDO, din motiv că încălcările legislației procesual-penale comise de către autoritățile statului nu pot fi imputate acuzatului și nu ar trebui să-l plaseze pe acesta într-o situație defavorabilă în propriul recurs. În hotărârea Ștefan vs. România din 06 aprilie 2010, CtEDO a indicat că statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror sau de instanța de judecată și că acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei inculpate.

7. La 14 septembrie 2016, avocatul Ion Arhiliuc a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat prevederile art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, care prescrie că dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copiei apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.

Inculpatul și-a înlocuit apărătorul, în bază de contract, iar la 12.09.2016, avocatul Ion Arhiliuc a studiat materialele cauzei, primind și copia apelului declarat de avocatul Veaceslav Brăteanu, apelul suplimentar fiind declarat în corespundere cu prevederile art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală.

După acordarea împrumutului, doar partea vătămată a aflat că automobilul gajat are numărul caroseriei falsificat, comunicându-i inculpatului, care n-a cunoscut despre aceasta până atunci, iar în privința ultimului nu există o sentință de condamnare pentru aceste fapte, pe care nici nu le-a săvârșit.

Totodată, suma de 20.500 euro, indicată în recipisa din 04.11.2010, nu constituie un împrumut repetat luat de inculpat de la Grigorița I., dar este compusă din datoria de 7000 euro și dobânda de 8% indicată în recipisa din 05.06.2009, calculată până la 04.11.2010, martorii Tîrșu V., Crivenchii A. și Loșac R. confirmând că după primul împrumut, la insistența părții vătămate, inculpatul a semnat recipisa din 04.11.2010, în care Grigorița I. a calculat datoria totală.

Instanța de fond nu s-a expus nici asupra altui argument esențial al apărării, că inculpatul a indicat că partea vătămată i-a transmis suma de 7000 euro lui Musurivschi O., acesta fiind persoana prin intermediul căruia el a făcut cunoștință cu Grigorița I. Or, martorul Crivenchii A. a declarat că la momentul transmiterii sumei de 7000 euro inculpatul nici nu se afla în țară, iar instanța de apel nu a verificat acest alibi, limitându-se să accepte declarațiile martorului Buzadji O. - prietena părții vătămate, inculpatul invocând că martorul Buzadji O. a dat declarații false, fiind amanta părții vătămate. Urma să fie audiată soția părții vătămate, care ar fi trebuit să cunoască despre împrumutul unor sume mari de bani de 7000 euro și 20.500 euro.

Inculpatul a indicat că suma de 7000 euro urma să fie investită în afacerea lui comună cu Musurivschi O., însă din vina ultimului, a fost în imposibilitate să-și realizeze scopul, circumstanțe care impun audierea lui Musurivschi O. în calitate de martor.

La fel, instanța de apel a omis să se pronunțe și asupra motivului că acuzațiile incriminate inculpatului poartă un caracter civil, iar, potrivit art. 6 al CEDO, noțiunea de "acuzație în materie penală" este distinctă de noțiunea de "drepturi și obligații cu caracter civil", or, în cauza Perez vs. Franța din 12 februarie 2004, CtEDO a arătat că "... în ciuda existenței unei autonomii a noțiunii de drepturi și obligații cu caracter civil, este necesară analiza legislației interne a statului, atât sub aspectul calificării juridice, cât și în privința conținutului material și a efectelor pe care dreptul intern al statului le conferă pentru ca un drept să poată fi considerat ca având un caracter civil".

8. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, ambele apeluri au fost admise, casată sentința total și pronunțată o nouă hotărâre.

Tîrșu Eugeniu a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Tîrșu E. este învinuit că la 05 iunie 2009, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune

și abuz de încredere, sub pretextul asigurării restituirii banilor prin gajarea autoturismului „BMW 530”, n.î. x xx xxx, înregistrat în mun. xxxxxxxx, str. x. xxxxxxx xx/x, ap. xx, a solicitat de la Grigorița I. bani în sumă de 7000 euro, promițându-i că în termen de 2 luni, suma îi va fi restituită cu o dobândă considerabilă.

În realizarea intențiilor sale criminale, la 05 iunie 2009, Tîrșu E. a primit de la Grigorița I. bani în sumă de 7000 euro, care conform cursului valutar stabilit de BNM în ziua respectivă, constituiau 110.975 lei, bani pe care, acționând prin intenție directă, i-a însușit. În continuare, folosindu-se de încrederea lui Grigorița I., urmărind scopul dobândirii ilicite de la acesta a sumelor bănești, sub pretextul cumpărării unui autocamion și a restituirii sumei de 7000 euro, la 04 noiembrie 2010, Tîrșu E., aflându-se lângă barul „Touareg” din str. Calea Ieșilor 2/5, mun. Chișinău, a solicitat și primit de la primul bani în sumă de 20.500 euro, echivalentul, conform cursului BNM, a 338.563 lei.

După primirea ultimei sume bănești, Tîrșu E. nu a mai cumpărat autocamionul vizat pentru a-l transmite lui Grigorița I., banii primiți, în sumă totală de 449.538 lei, ce constituie proporții deosebit de mari, i-ar fi însușit ilegal, astfel cauzându-i părții vătămate prejudicii materiale în proporții deosebit de mari, deci că, în mod intenționat, ar fi săvârșit escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

În instanța de apel, inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că Musurivschi O. a primit banii în sumă de 7000 euro de la partea vătămată, Doar după 3 luni, partea vătămată l-a informat că numerele automobilului sunt falsificate, însă automobilul nu i-a fost restituit și, în condiții neclare, a dispărut. Personal a înregistrat automobilul la organul de resort și careva probleme nu au fost depistate.

Instanța de apel a statuat că faptele incriminate inculpatului nu și-au găsit confirmare, vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate nefiind dovedită, fiind stabilit că între el și Grigorița I. au fost realizate niște relații civile privind împrumutul unei sume de bani, care, cu rata procentuală acumulată, au constituit o altă sumă, majorată, acceptată de părți, în mărime de 20.500 euro.

Or, suma de 7000 euro de la partea vătămată a primit-o Musurivschi O., cu care inculpatul intenționa să inițieze o afacere comună, ce se confirmă prin declarațiile părții vătămate și ale martorului Bulgac I., ultimul convingându-l pe acesta să-i împrumute bani unei persoane de încredere.

Totodată, Grigorița I. a încercat să recupereze suma de 20.500 euro doar după ce Musurivschi O. a dispărut din țară, înaintând ca pretext motivul că este presat de anumite persoane de a întoarce o datorie. Comunicând despre aceasta inculpatului, l-a convins să scrie o recipisă pentru a dovedi acelor persoane că este în imposibilitate să întoarcă datoria, banii fiind transmiși lui Tîrșu E.

În perioada transmiterii banilor, situația financiară a inculpatului era favorabilă, el având certitudinea că real va avea posibilitate, împreună cu Musurivschi O., să restituie suma împrumutată de 7000 euro.

Buna-credință a inculpatului se confirmă și prin faptul transmiterii în gaj a automobilului „BMW”, prețul căruia depășea suma împrumutată, nefiind clar când s-ar fi făcut intervențiile asupra semnelor de identificare ale automobilului sau dacă aceste modificări au avut loc în genere. Or, posedarea automobilului de către Grigorița I. prin deținerea unei procuri cu toate drepturile, inclusiv și de înstrăinare, și dispariția ulterioară a automobilului „BMW” provoacă mai multe întrebări la care ancheta nu a dat nici un răspuns, inclusiv posibila înstrăinare a automobilului.

Înregistrarea tehnică pe CD a unor discuții dintre persoane neidentificate de organul de anchetă nu este relevantă cazului, această probă nefiind obținută prin mijloace legale și nu este clar cine sunt figuranții care conversează.

Automobilul „BMW” transmis în contul garanției de împrumut era înmatriculat în modul stabilit de lege, deci, inculpatul nu a urmărit scopul transmiterii unui bun viciat, aflând despre careva posibile falsificări ale datelor automobilului doar peste 3 luni de la transmiterea acestuia către Grigorița I.

În același timp, transmiterea sumei de 20.500 euro nu este probată și constituie calculul dobânzii de 8 % lunar, la suma de 7000 euro primită prin recipisa din 05.06.2009, fiind absurd ca Grigorița I., în circumstanțele în care inculpatul nu i-a restituit suma de 7000 euro, să-i mai transmită o altă sumă pentru ca acesta să-i aducă un camion din Germania.

Dispariția automobilului „BMW” de la Grigorița I. provoacă mari suspiciuni, or, acesta a primit automobilul și știa că poartă răspundere pentru el, astfel, fiind evidente neclaritățile cu privire la constatările falsurilor în datele de evidență a automobilului, nefiind clară soarta automobilului și cine și din ce cauză l-a ascuns.

Totodată, nu sunt clare nici motivele din care Grigorița I. nu a apelat în instanța civilă pentru a-și recupera dauna materială și, doar peste 3 ani s-a adresat la organele de drept, conștientizând că a omis termenul de înaintare a acțiunii sau a încercat să se eschiveze de la achitarea taxei de sat pentru suma pretinsă.

Declarațiile părții vătămate sunt contradictorii or, el afirmă că automobilul l-a primit în gaj și, totodată, peste 3 luni, încercând să-l înregistreze pe numele său, a aflat că numerele de identificare ale automobilului sunt false, fiind evident că acesta a dorit să însușească automobilul, iar constatând nereguli, ar fi fost corect să-i restituie automobilul proprietarului și să ceară banii, însă automobilul a dispărut în circumstanțe neclare și partea vătămată, doar peste 3 ani, a încercat să-și recupereze împrumutul acordat inculpatului.

Și declarațiile martorului O. Buzadji sunt contradictorii și neveridice, aceasta comunicând că l-a văzut pe Tîrșu E. o dată în anul 2009, în legătură cu transmiterea sumei de 7000 euro, apoi comunică că ar fi asistat la perfectarea unei recipise în anul 2010, prin care s-au transmis bani pentru procurarea unui camion din Germania, insistând că a citit recipisa, în care, din spusele părții vătămate, nu era specificat scopul transmiterii banilor. Astfel, martorul Buzadji O. descrie fapte și circumstanțe la care nu a fost prezentă personal și care, reflectă declarațiile părții vătămate, or, aceasta a fost influențată de Grigorița I., cu care sunt prieteni.

Mai mult, Tîrșu E., la momentul primirii banilor, împreună cu Musurivski O. doreau să inițieze o afacere în domeniul avicol și nu a urmărit scopul dobândirii ilicite prin înșelăciune sau abuz de încredere a bunurilor părții vătămate, el

intenționa să-și onoreze angajamentul asumat, având necesitate temporară de banii împrumutați, care urmau a fi restituiți dar, din condiții independente de dorința sa, a fost în imposibilitate să-i întoarcă în termenul stabilit.

Or, la momentul solicitării împrumutului, inculpatul avea o stare materială bună, și-a procurat un automobil „BMW” și avea, împreună cu soția, o afacere. Deci, caracterul obligațiunii asumate era realizabil, el având activități aducătoare de profit de peste 16.000 lei lunar și speranța că urmare a afacerii inițiate va obține un profit mai mare ce-i va permite să întoarcă datoria, iar înțelegerea între Tîrșu E. și Grigorița I. poartă un caracter pur civil, privind raporturi de împrumut, fiind un litigiu ce urma a fi soluționat în ordinea procedurii civile.

Astfel, declarațiile părții vătămate și ale martorului Buzadji O. contravin depozițiilor inculpatului și ale martorilor apărării Tîrșu V., Crivenchii A. și Loșac R., care sunt veridice și urmează a fi puse la baza sentinței de achitare, fiind constatat că partea vătămată, pierzând termenul de adresare în instanța civilă nu avea altă soluție de a-și recupera banii împrumutați, decât să apeleze la organele de urmărire penală, prin ce a obținut garanții de recuperare a sumei împrumutate.

Totodată, nu este clară poziția lui Grigorița I., care, constatând că automobilul „BMW” are vicii, nu a întreprins măsuri de a transmite automobilul autorităților sau a-l restitui inculpatului și a cere restituirea banilor, dar a așteptat mai mult de trei ani, fără a întreprinde careva măsuri pentru a-și revendica banii.

În același timp, prezintă neclarități și stabilirea unei rate de dobândă de 8% lunar, ce vădit depășește rata anuală de dobândă la depuneri bancare în valută, dorința de a înregistra la 08.08.2009 automobilul „BMW” pe numele său fără a consulta poziția inculpatului sau a solicita întoarcerea datoriei, dispariția automobilului „BMW” aflat în posesia părții vătămate, poziția pasivă a acestuia după expirarea termenului pentru care au fost împrumutați banii, presupusa acțiune de transmitere a sumei de 20.500 euro după 1 an și 5 luni de la prima tranșă, fiind absurd a mai transmite o sumă mai mare, în cazul în care nu și-a recuperat suma împrumutată anterior, or, aceste circumstanțe pot fi tratate doar în folosul inculpatului și care indubitabil dovedesc nevinovăția acestuia.

Nu au fost administrate probe pertinente și concludente din care să rezulte expres că Tîrșu E. ar fi însușit de la Grigorița I., prin înșelăciune, suma de 7000 euro și ulterior, suma de 20.500 euro pentru a-i aduce un autocamion din Germania, or, potrivit declarațiilor inculpatului și ale martorilor apărării, acesta nu s-a ocupat niciodată de importul automobilelor sau autocamioanelor, vânzarea-cumpărarea acestora.

Și declarațiile martorului Buzadji O. contravin probelor administrate, și anume: procesului-verbal de confruntare dintre Grigorița I. și Tîrșu E., în care Grigorița I. indică expres că suma de 7000 euro a transmis-o la cercul din sect. Buiucani, lângă barul „Touareg”, în procesul-verbal de confruntare dintre Buzadji O. și Tîrșu E., Buzadji O. indică că banii în sumă de 7.000 euro au fost transmiși de Grigorița I. lui Musurivschi O. în coridorul clădirii notarului, unde au fost autentificate actele.

Provoacă dubii și declarațiile părții vătămate, care, indicând că a insistat asupra restituirii sumei de 7000 euro și a procentelor, că inculpatul se eschiva de la

onorarea obligațiilor asumate, i-a mai transmis acestuia încă 20.500 euro pentru a-i aduce un autocamion din Germania.

Potrivit art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată dreptul încălcat este de 3 ani.

Or, și-a găsit confirmare afirmația apărării că Grigorița I., văzând că la 12.12.2013 a expirat termenul de prescripție de trei ani în interiorul căruia urma să solicite pe cale civilă încasarea datoriei, ce rezultă din recipisa din 04.11.2010, a recurs la calea depunerii unei plângeri la organul de urmărire penală, ca respectiv să obțină posibilitatea înaintării unei acțiuni civile în cadrul procesului penal și să încaseze sumele.

În același timp, în plângerea adresată organului de urmărire penală, partea vătămată nu invocă suma de 1200 euro transmisă lui Tîrșu E. pentru cheltuieli de drum, indicând că i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 27.500 euro, însă în procesul confruntării între Tîrșu E. și Grigorița I., ultimul declară că i-a dat lui Tîrșu E. și 1200 euro pentru cheltuieli de drum.

Mai mult, acțiunile părții vătămate sunt contradictorii, or, fiind într-o situație neplăcută de nerambursare a împrumutului acordat inculpatului, i-a mai încredințat și suma de 20.500 euro, neasigurându-și riscurile și neavând clara certitudine că nu va fi înșelat.

Totodată, inculpatul a indicat că automobilul „BMW” l-a procurat de la Musurivski O., în piața-auto Pruncul, mun. Chișinău, la prețul de 14.000 euro, l-a înregistrat la MRU Ialoveni fără careva probleme, fiindu-i eliberat pașaportul tehnic, declarațiile acestuia fiind confirmate de martorul Crivenichii A. și prin Cartela transportului pe automobilul „BMW”, n.î. x xx xxx, înregistrat pe numele lui Tîrșu E. la 05.06.2009.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod procedură penală, concluziile despre vinovăția inculpatului nu pot fi întemeiate pe presupuneri, acestea urmează să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost lichidate și apreciate corespunzător.

Prin prisma art. 8 alin. (3) Cod procedură penală, toate dubiile în probarea învinuirii, se interpretează în favoarea inculpatului.

Astfel, nu au fost administrate probe concludente, utile și veridice ce ar dovedi vinovăția lui Tîrșu E. în afara oricăror dubii, iar acuzarea nu a prezentat probe ce ar dovedi că codul VIN al automobilului gajat a fost modificat, la materialele cauzei fiind anexată doar o copie a constatării tehnico-științifice, neautenticată în modul stabilit de lege și care nu poate fi acceptată ca probă.

9. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că instanța de apel a dat o apreciere eronată și formală probelor și circumstanțelor cauzei.

Or, nu a luat în considerație toate probele acuzării și nu le-a apreciat la justa valoare, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe

probe ce ar combate învinuirea înaintată inculpatului, prin ce s-au încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Tabloul general al infracțiunii incriminate inculpatului este reflectat prin probele administrate legal în cadrul urmăririi penale și supuse cercetării în instanțele de fond și de apel, însă care nu au fost apreciate la justa valoare de către instanța de apel.

Totodată, vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile părții vătămate Grigorița I., martorilor Buzadji O., Tîrșu V., Crivenchii A. și Loșac R., probele scrise anexate la materialele cauzei, și anume:

procesele-verbale de examinare a CD-ului din 12.02.2014 și 17.02.2014, prin care au fost supuse examinării convorbirile ce au avut loc între partea vătămată Grigorița I. și învinuitul Tîrșu E., din conținutul cărora rezultă suma datorată de către inculpat și obligațiunea asumată de acesta de a aduce la cererea părții vătămate un autocamion din Europa;

procesul-verbal din 19.12.2013, prin care au fost ridicate de la partea vătămată Grigorița I. recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul din 05.06.2009 de gajare a automobilului „BMW” și procura din 05.06.2009;

procesul-verbal de confruntare din 31.03.2014, efectuată între martorul Buzadji O. și învinuitul Tîrșu E., prin care prima a indicat cu certitudine că a asistat la întâlnirile dintre Grigorița I. și Tîrșu E., care au avut loc în iunie 2009, când partea vătămată i-a transmis inculpatului suma de 7000 euro, fiind prezentă și la 04.11.2010, când a fost transmisă și suma de 20.500 euro, în regiunea intersecției str. Calea Ieșilor, în apropierea Direcției Servicii Operative a MAI;

procesul-verbal de confruntare din 19.02.2014, efectuată între partea vătămată Grigorița I. și bănuitul Tîrșu E., prin care partea vătămată a indicat că a transmis ultimului bani în sumă totală de 27.500 euro, suma de 20.500 euro fiind transmisă lui Tîrșu E. pentru ca acesta să-i aducă un autocamion, iar pentru suma de 7.000 euro a primit în gaj automobil „BMW”, ulterior fiind constatat că este cu numerele de identificare falsificate;

procesul-verbal de examinare a mijloacelor materiale de probă din 20.12.2013, potrivit căruia au fost supus examinării actele ridicate de la partea vătămată Grigorița I., și anume recipisa din 05.06.2009, recipisa din 04.11.2010, contractul din 05.06.2009 de gajare a automobilului „BMW” și procura din 05.06.2009, toate acestea confirmând pe deplin declarațiile părții vătămate;

ordonanța de recunoaștere a mijloacelor de probă și atașarea acestora la materialele cauzei penale.

Astfel, tranzacția privind împrumutul de 7000 euro, din start a fost viciată, inculpatul cunoscând că automobilul lăsat cu titlu de gaj, în vederea restituirii împrumutului, avea numerele motorului falsificate și intenționa prin această tranzacție să înstrăineze bunul, or, în mod legal, acest automobil nu putea fi vândut.

Cu toate că tranzacția privind **transmiterea sumei de 20.500 euro provoacă careva dubii**, fiind stabilit că partea vătămată, fiind într-o situație neplăcută de nerambursare a împrumutului, i-a încredințat acestuia suma de 20.500 euro, însă acesta în instanța de apel a **elucidat un pic** acest moment și a argumentat că i-a

transmis acești bani, în exclusivitate, cu scopul de a-și scoate suma de 7.000 euro și de a procura autocamionul pentru necesitățile sale personale.

Or, versiunea apărării că inculpatul nu a folosit acești bani în scopuri personale, banii fiind transmiși direct lui Musurivschii O., este lipsită de logică, nefiind clar motivul din care inculpatul nu l-a reclamat pe Musurivschii O., care l-a îndus în eroare, s-a folosit de acești bani și i-a creat probleme.

Vinovăția inculpatului se confirmă și prin declarațiile martorului Buzadji O., care a indicat că a fost martor al ambelor tranzacții și personal, a văzut cum au fost transmiși banii, depozițiile acesteia nefiind combătute de apărare.

Totodată, declarațiile inculpatului și ale martorilor apărării nu sunt veridice, fiind bazate pe presupuneri.

Mai mult, instanța de apel nu s-a expus asupra poziției acuzării referitor la tardivitatea apelului suplimentar declarat de avocatul Ion Arhiliuc, acesta fiind depus cu omiterea termenului legal prevăzut de art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală și care urma a fi respins ca tardiv, cauza fiind examinată în instanța de apel în ordinea art. 436 Cod de procedură penală, în procedura de rejudecare a cauzei.

În același timp, instanța de apel eronat a constatat neeschivarea inculpatului de la îndeplinirea obligațiilor asumate și că între partea vătămată și inculpat au fost realizate niște relații civile privind împrumutul unei sume de bani.

Potrivit art. 1 al Protocolul nr. 4 CEDO nimeni nu poate fi privat de libertate sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală, prevederi care nu se referă la cazul inculpatului, or, în cazul când una dintre părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitatea și nici dorința să le execute (în prealabil, fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Or, prin acțiunile prejudiciabile ale inculpatului i-a fost cauzat părții vătămate daune în proporții deosebit de mari, iar poziția instanței de apel în cazul dat este inacceptabilă.

Instanța de apel nu și-a motivat soluția privind achitarea inculpatului, iar prin aprecierea neobiectivă a probelor cercetate în ședința judiciară, a admis o eroare de drept, fără a acorda o valoare primară probelor care demonstrează vinovăția inculpatului, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, probele acuzării fiind supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, instanța de apel urmând doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal a fost dovedită pe deplin, însă instanța de apel, eronat și tendențios, a statuat asupra oportunității achitării inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, însă fără a agrava situația condamnaților. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

În această consecutivitate se reține că recursul ordinar al procurorului este fondat în drept și pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel (*pct. 9. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat care ar fi erorile de drept și esența circumstanței că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, în situația când procurorul nici nu a declarat apel împotriva sentinței instanței de fond, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 3., 8., 9. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și care ar agrava situația inculpatului.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul menționat se reține că, în corespundere cu împrejurările relevate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 8. din prezenta decizie, instanța de apel, în raport cu argumentele invocate în recursul de pe rol, care nici nu conține referiri la niște erori de drept concrete și clar definite, a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate

de acuzare și apărare, acestea fiind motivat apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, corect dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii imputate, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, instanța de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins probele și versiunile acuzării.

Concluziile instanței de apel coroborează cu jurisprudența națională, conform căreia primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc. (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 28.06.2004, nr.23 Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor*).

În această consecutivitate se reține că acuzarea nu a prezentat probe concludente privind comiterea de către inculpat a escrocheriei prin prisma circumstanțelor enunțate, iar primirea sumei de bani în temeiul unui contract de împrumut, conform recipisei din 05.06.2009 și a procurii din 05.06.2009 eliberate de inculpat părții vătămate pentru administrarea automobilului personal, gajat, inclusiv vânzarea lui, autentificate notarial, asigurat cu un bun gajat, potrivit contractului de gaj din 05.06.2009 a automobilului „BMW 530 D”, n.î. x xx xxx, în condițiile din speță, denotă o dobândire licită de bunuri. Or, contractul respectiv prezintă în mod evident un temei legal de apariție pentru inculpat a drepturilor și obligațiilor civile (*art. 514 Cod civil*).

Este, astfel, justă și argumentată concluzia instanței de apel privind lipsa probelor care să confirme vinovăția inculpatului, or, acestea relevă cert că Grigorița I. i-a acordat lui Tîrșu E., în temeiul recipisei din 05.06.2009, un împrumut de 7000 euro pentru o perioadă de 2 luni care prevedea o dobândă de 8% lunar, în scopul asigurării restituirii sumei împrumutate fiind încheiat un contract de gaj al automobilului „BMW” și eliberarea unei procuri generale pe numele părții vătămate. Ulterior, conform recipisei din 04.11.2010, Tîrșu E. s-a obligat să achite datoria în mărime de 7000 euro și dobânda lunară calculată, în sumă totală de 20.500 euro, prin ce se confirmă existența unor raporturi civile statuate între inculpat și partea vătămată.

Totodată, constatarea tehnico-științifică nr.1680 din 08.09.2009, că numărul caroseriei automobilului ar fi modificat mecanic, nu poate avea puterea unei probe pertinente, concludente, utile și veridice, deoarece prezintă o xerocopie neautentificată, nefiind clar temeiul efectuării ei, lipsind vreun act procedural legal

de anexare la materialele respectivului dosar penal, în condițiile neelucidării absolute a dispariției automobilului găsit și transmis în administrarea juridică inculpatului.

Este de menționat și poziția acuzatorie nesigură a chiar recurentului, care se contrazice solicitând condamnarea inculpatului, dar indicând în recursul declarat că: „ **transmiterea sumei de 20.500 euro provoacă careva dubii, fiind stabilit că partea vătămată, fiind într-o situație neplăcută de nerambursare a împrumutului, i-a încredințat acestuia suma de 20.500 euro, însă acesta în instanța de apel a elucdat un pic acest moment...**” (pct. 9. din decizie).

Or, potrivit art. 8 alin. (3) și 389 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii, se interpretează doar în favoarea inculpatului.

În același timp, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În această ordine de idei, rejudecând cauza, instanța de apel a adoptat o soluție care coroborează și cu indicațiile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, invocate în decizia din 12 aprilie 2016 (pct. 6., 8. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, potrivit argumentelor invocate, inclusiv cele reproduse în pct. 9. din prezenta decizie, fondate pe mențiunii ca: „**apreciere eronată și formală probelor și circumstanțelor cauzei..., fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe...**”, recursul menționat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere

probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 8. - 9. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Este de reținut și faptul că potrivit art. 336 alin. (6) și (7) Cod de procedură penală, în termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării semnării procesului-verbal, participanții la proces au dreptul să formuleze obiecții asupra lui, indicând inexactitățile și motivele pentru care îl consideră incomplet. Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată care, pentru anumite concretizări, poate chema persoana care le-a formulat. Rezultatul examinării obiecțiilor, în caz de acceptare a lor, se formulează printr-o rezoluție pe textul obiecțiilor, iar în caz de respingere – prin încheiere motivată. Obiecțiile și încheierea asupra lor se anexează la procesul-verbal.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, procurorul a solicitat respingerea apelului declarat de apărare, și nu s-a referit în niciun fel, în mod special, asupra apelului suplimentar.

Asupra acestui proces-verbal nu au fost aduse obiecții, în conformitate cu prescripțiile din art. 336 alin. (6), (7) Cod de procedură penală și, astfel, informațiile inserate în actele procedurale vizate sunt prezumate a fi veridice.

Prin urmare, argumentul recurentului că *instanța de apel nu s-a expus asupra poziției acuzării referitor la tardivitatea apelului suplimentar declarat de avocatul Ion Arhiliuc, acesta fiind depus cu omiterea termenului legal prevăzut de art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală*, este absolut neîntemeiat (*v. 2 f.d. 156, pct. 9. din decizie*).

Totodată, recurentul nu a formulat critici asupra soluției instanței de apel privind admiterea apelului suplimentar declarat de avocatul Ion Arhiliuc în raport cu situațiile concrete de drept prescrise în art. 402 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de recurs fiind, astfel, în imposibilitate de a verifica suspjecțiile neclare ale recurentului. Or, conform art. 24 alin. (2), 424 alin. (2) Cod de procedură penală, în virtutea principiului contradictorialității în procesul penal și a efectului devolutiv al recursului și limitele lui, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării și nu este competentă să completeze din oficiu recursul procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept care ar agrava situația persoanei inculpate (*pct. 9. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată

cuprind motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Dat fiind că recursul ordinar este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

11. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2016, în privința inculpatului Tîrșu Eugeniu xxxxxxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 aprilie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco